

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет інформаційних технологій та управління
(назва інституту, факультету, коледжу)

Кафедра фінансів та економіки
(назва кафедри, циклової комісії)


«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи _____ (ПІБ)
« _____ » _____ 2020р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінанси підприємств та організацій
(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)

для студентів

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня

бакалаврський
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми

072.00.01 «Фінанси і кредит»
(шифр і назва освітньої програми)

Київ – 2020



Розробники:

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та економіки Васечко Людмила Іванівна

Викладачі:

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та економіки Васечко Людмила Іванівна

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії)

Протокол від 21.01. 2020 р. № 1

Завідувач кафедри  (підпис) Рамський А.Ю.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”)
(назва освітньої програми)

_____. _____. 20__ р.

Керівник освітньої програми  (підпис) Васечко Л.І.

Робочу програму перевірено

_____. _____. 20__ р.

Заступник директора/декана  (підпис) Мельник І.Ю.

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	5 кредитів / 150 годин	
Курс	2	
Семестр	4	
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	5	
Обсяг годин, в тому числі:	150	
Аудиторні	56	
Модульний контроль	8	
Самостійна робота	56	
Форма семестрового контролю - іспит	30	

Мета дисципліни – формування базових знань і практичних навичок, необхідних для виконання задач оцінювання, планування і управління фінансовими ресурсами і фінансовими процесами на підприємствах та в організаціях в сучасних ринкових умовах.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчення сутності й функцій фінансів підприємств та організацій, чинних правил вартісної оцінки фінансово-майнових ресурсів та класифікації джерел їх формування;
- пізнання особливостей фінансової діяльності та внутрішніх і зовнішніх фінансових відносин підприємств;
- оволодіння принципами і методами фінансового аналізу та фінансового планування на підприємствах та в організаціях;
- набуття навичок основних фінансових розрахунків на підприємствах та в організаціях.

Програмні компетентності:

1. Загальні компетентності:

- *Комплексне розв'язання проблем:* розуміння поставленої задачі; здатність проникати в суть явища, проблеми, завдання, виявляти характерні ознаки, суттєві риси та взаємозв'язки, проводити аналогії, узагальнювати; володіння системним, цілісним підходом до аналізу й оцінки ситуації та вирішення проблеми.
- *Креативність та гнучкість мислення:* здатність породжувати нових ідей, придумувати та знаходити нетрадиційні рішення, набуття гнучкості мислення, відкритого для застосування набутих економічних знань для вирішення стратегічних та поточних завдань економічного розвитку підприємства, а також для застосування набутих економічних знань у повсякденному житті.
- *Управлінські навички.* Спроможність організувати власну діяльність та ефективно управляти часом; здатність здійснювати лідерські функції в колективі задля досягнення спільної мети; здатність розробляти та управляти проектами, ставити цілі, приймати і втілювати рішення.
- *Координація дій з іншими:* здатність виконувати роботу в команді, включаючи здатність взаємодії із колегами та виконання обов'язкової роботи в установлені терміни.

- *Навички популяризації*: здатність спілкуватися із неспеціалістами, включаючи формування навичок до викладання. Спроможність орієнтуватися у різних поглядах на проблему та шляхи її розв’язання, аналізувати й осмислювати отриманий розв’язок, переконливо його представляти.
- *Громадянська позиція*. Розуміння закономірностей суспільно-політичного, культурного та економічного розвитку України у світовому співтоваристві, усвідомлення своєї професійної, соціальної, громадянської ролі у цих процесах; усвідомлення особистої відповідальності за колектив, до якого належиш, долю своєї країни.
- 2. Фахові компетентності спеціальності:
 - *Глибокі професійні знання*: Здатність продемонструвати знання особливостей поведінки підприємства як виробничо-ринкової системи на ринку, характер зміни параметрів виробничої функції у короткостроковому та довгостроковому періодах; вміння прогнозувати на основі стандартних теоретичних і економетричних моделей поведінку економічних агентів, розвиток економічних процесів і явищ на мікро- і макрорівні.
 - *Прийняття рішень*: здатність зрозуміти проблему або завдання; уміння розглянути та застосувати традиційні та нетрадиційні підходи до їх вирішення, обрати та обґрунтувати оптимальне рішення.
 - *Управління людьми*: здатність до формування колективу та забезпечення його ефективного функціонування, з використанням неформальних методів управління; Здатність продемонструвати спеціальні знання і навички з організаційного проектування, функціонального управління підрозділами підприємств різних форм власності, виробничого і підприємницького менеджменту.
 - *Інформаційні навички*: здатність здійснювати роботу з інформацією фінансово-правового характеру для прийняття необхідних рішень; уміння використовувати інформаційні технології у фінансах для виконання практичних завдань у галузі професійної діяльності.
 - *Обчислювальна культура*. Володіння сучасними методами збору, обробки та аналізу економічних і соціальних даних; сучасними методиками розрахунку та аналізу соціально-економічних показників, що характеризують економічні процеси та явища на мікро- і макрорівнях.
 - *Культура економіки*: здатність пояснити широкий діапазон фінансово-економічних процесів, які відбуваються на підприємстві та в країні.
 - *Здатність до навчання та дослідницькі навички*: здатність до самонавчання та самовдосконалення; викладання фінансових дисциплін у навчальних закладах; спроможність обґрунтовувати тематику і плани (проекти) наукових досліджень; здатність до проведення наукових досліджень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- сутність і основні принципи організації фінансів підприємств та організацій;
- джерела формування фінансових ресурсів;
- функції і форми власного та залученого капіталу підприємств та організацій;
- класифікацію доходів, витрат і грошових потоків за видами діяльності;
- порядок оцінки фінансових результатів діяльності та розподілу прибутку;
- основні положення нарахування і сплати податків;
- порядок і методи оцінки оборотних та необоротних активів;
- принципи і види банківського кредитування;

– основні напрями і показники фінансового аналізу на підприємстві та в організаціях;

– завдання і форми фінансового планування на підприємстві та в організаціях;

– сутність та порядок проведення фінансової санації підприємств та організацій.

вміти:

– оцінювати фінансові ресурси і фінансові результати діяльності підприємств та організацій;

– аналізувати і прогнозувати основні параметри фінансового стану підприємств та організацій;

– обґрунтовувати фінансовими розрахунками оптимальні економічні рішення в практичній діяльності підприємств та організацій;

– обґрунтовувати заходи щодо зміцнення фінансової стійкості і платоспроможності підприємств; та організацій

– здійснювати превентивну оцінку загроз фінансової кризи.

Структура навчальної дисципліни
Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ І РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 1							
Тема 1. Сутність і організація фінансів підприємств та організацій	8	2	2		-		4
Тема 2. Фінансові ресурси (капітал) підприємств та організацій	9	2	2		-		5
Тема 3. Грошові розрахунки і грошовий оборот на підприємствах	11	3	3				5
Модульний контроль	2	2					
Разом	30	7	7				14
Змістовий модуль 2. ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ І РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 1							
Тема 4. Доходи і витрати підприємств та організацій	9	2	2		-		5
Тема 5. Формування і розподіл прибутку підприємств та організацій	9	2	2		-		5
Тема 6. Оподаткування підприємств та організацій	10	3	3		-		4
Модульний контроль	2	2					
Разом	30	7	7				14
Змістовий модуль 3. ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 1							
Тема 7. Фінансове забезпечення формування необоротних активів	9	2	2	-			5
Тема 8. Фінансові аспекти формування та руху оборотних активів	9	2	2	-			5
Тема 9. Кредитування підприємств та організацій	10	3	3	-			4
Модульний контроль	2	2					
Разом	30	7	7				14
Змістовий модуль 4. ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 1							
Тема 10. Фінансовий аналіз на підприємствах	9	2	2	-			5
Тема 11. Фінансове планування на підприємствах	9	2	2	-			5
Тема 12. Фінансова санація і банкрутство підприємств та організацій	10	3	3				4
Модульний контроль	2	2					
Разом	30	7	7				14
Семестровий контроль	30						
Усього	150	28	28	8			56

Примітка: слід зазначати також теми, винесені на самостійне вивчення.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ І РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 1

Тема 1. Сутність і організація фінансів підприємств та організацій

Сутність фінансів підприємств та організацій та їх роль у фінансових відносинах суспільства. Функції і механізм управління фінансами підприємств. Стратегічні і тактичні цілі управління фінансами підприємств. Фінансові інструменти і фінансові методи. Принципи побудови фінансової системи підприємств та організацій. Завдання організації фінансів підприємств та зміст фінансової роботи підприємства. Основні напрями фінансової роботи на підприємстві. Фінансова звітність підприємств та вимоги до її складання. Основні напрями і форми державного регулювання фінансової системи підприємств. Проблеми і заходи удосконалення фінансової роботи на підприємствах.

Тема 2. Фінансові ресурси (капітал) підприємств та організацій

Фінансові ресурси підприємств (організацій) та джерела їх формування. Критерії оптимізації співвідношення власного і позичкового капіталу. Ефект фінансового важеля. Порядок відображення активів та джерел їх формування в Балансі підприємства. Склад і характеристика основних розділів і статей Балансу. Галузеві особливості структури капіталу підприємств.

Власний капітал підприємств та організацій. Функції і форми власного капіталу підприємств. Складові власного капіталу за Балансом підприємства. Структура звітності про власний капітал. Формування статутного капіталу на підприємствах різних організаційно-правових форм. Організаційно-правові аспекти емісії корпоративних прав відкритими акціонерними товариствами.

Тема 3. Грошові розрахунки і грошовий оборот на підприємствах

Безготівкові розрахунки та їх організація. Принципи, основні форми, сфера застосування безготівкових розрахунків. Платіжні доручення, платіжні вимоги-доручення. Чекова форма розрахунків. Акредитивна форма розрахунків. Вексельна форма розрахунків, види векселів, вексельний обіг. Банківські платіжні картки та сфера їх застосування на підприємствах. Переваги і недоліки застосування різних форм безготівкових розрахунків. Розрахунково-платіжна дисципліна та санкції за її порушення.

Види банківських рахунків та порядок їх відкриття.

Готівкові розрахунки та їх організація. Обмеження готівкових розрахунків. Касова дисципліна на підприємствах.

Управління рухом грошових коштів. Принципи і порядок оцінки та складання звітності щодо руху грошових коштів (грошових надходжень і видатків). Класифікація грошових потоків за видами діяльності.

Змістовий модуль 2

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ І РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 2

Тема 4. Доходи і витрати підприємств та організацій

Загальні принципи оцінки доходів і витрат. Класифікація доходів і витрат за видами діяльності. Принципи визнання дати виникнення доходів і витрат. Особливості оцінки доходів і витрат від фінансової та іншої діяльності підприємства. Принципи оцінки

доходів (витрат) при безоплатній передачі активів і бартерних операціях. Доходи (втрати) від участі в капіталі інших підприємств.

Операційні доходи. Доходи від реалізації продукції (послуг, робіт) та особливості їх оцінки. Чистий дохід від реалізації. Інші операційні доходи.

Операційні витрати та їх класифікація. Економічні елементи операційних витрат. Класифікація операційних витрат за порядком віднесення витрат на собівартість продукції (робіт, послуг). Витрати на збут. Адміністративні витрати. Інші операційні витрати.

Методи управління витратами і закономірності цінової політики підприємств з урахуванням ринкового середовища. Особливості галузевої структури операційних витрат. Резерви раціоналізації поточних витрат підприємства.

Тема 5. Формування і розподіл прибутку підприємств та організацій

Порядок оцінки фінансових результатів діяльності підприємств (прибутків, збитків). Валовий прибуток. Фінансовий результат від операційної діяльності. Фінансовий результат від фінансової та іншої діяльності. Фінансовий результат від звичайної діяльності. Чистий прибуток.

Порядок розподілу і основні напрямки використання чистого прибутку підприємств та організацій. Формування резервного капіталу. Тезаврація прибутку. Виплата дивідендів та дивідендна політика підприємств. Вплив дивідендної політики акціонерного товариства на ринкову вартість акцій Прибутковість підприємств в Україні – сучасний стан та перспективи її підвищення.

Тема 6. Оподаткування підприємств та організацій

Система оподаткування підприємств та організацій, її принципові засади та основні види податків і зборів. Загальнодержавні і місцеві податки і збори. Прямі і непрямі податки. Мито та акцизний податок – особливості нарахування та стягнення. Платежі за використання природних ресурсів. Регулювальна функція податків. Санкції за порушення підприємствами податкового законодавства.

Податок на додану вартість. Порядок нарахування. Ставки оподаткування. Платники податку. Операції, що оподатковуються і не оподатковуються ПДВ. Податкові зобов'язання платника податку на додану вартість, податковий кредит.

Оподаткування прибутку. Особливості визначення прибутку як об'єкта оподаткування. Особливості оподаткування дивідендів. Спрощені системи оподаткування.

Змістовий модуль 3 ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 1

Тема 7. Фінансове забезпечення формування необоротних активів

Необоротні активи, їх склад та порядок балансової оцінки основних засобів, нематеріальних активів, фінансових інвестицій. Порядок і методи нарахування амортизації основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів. Прямолінійний метод амортизації. Метод зменшення залишкової вартості. Метод прискореного зменшення залишкової вартості. Кумулятивний метод амортизації. Виробничий метод амортизації. Оренда і лізинг як форми залучення основних засобів. Операційна і фінансова оренда. Склад орендних (лізингових) платежів. Відображення у фінансовій звітності активів, зобов'язань, доходів і витрат по орендним операціям. Порівняльний аналіз операційної і фінансової оренди (лізингу) основних засобів.

Інвестування у розширене відтворення необоротних активів. Фінансові джерела інвестицій в необоротні активи. Оцінка ефективності довгострокових інвестицій в основні засоби та довгострокові цінні папери (акції, облігації).

Тема 8. Фінансові аспекти формування та руху оборотних активів

Оборотні активи та порядок їх оцінки. Класифікація, джерела фінансування, принципи вартісної оцінки. Оцінка ефективності використання оборотних активів. Принципи оцінки ліквідності активів. Грошова оцінка запасів та їх вибуття.

Фінансові аспекти управління запасами. Економічне значення та порядок нормування оборотних засобів в запасах. Вартісні оцінки вибуття запасів. Шляхи оптимізації товарно-матеріальних запасів.

Дебіторська заборгованість та її класифікація. Способи урегулювання простроченої дебіторської заборгованості. Порядок формування резерву сумнівних боргів. Основні напрями аналізу і оптимізації планування дебіторської заборгованості. Факторинг в системі управління дебіторською заборгованістю.

Тема 9. Кредитування підприємств та організацій

Сутність кредитування підприємств та класифікація кредитів. Комерційний кредит. Банківський кредит. Кредит під боргові цінні папери.

Принципи і види банківського кредитування. Принципи банківського кредитування та форми їх реалізації. Строковий кредит і кредитні лінії. Обґрунтування ефективних виборів договірних умов банківського кредитування.

Банківські послуги кредитно-гарантійного характеру.

Лізинговий кредит та особливості обліку і оподаткування лізингових операцій..

Корпоративні облігації та облігаційне кредитування. Принципи і умови облігаційного кредитування. Емісія корпоративних облігацій та оптимізація умов їх розміщення.

Оцінка ефективності залучення довгострокових кредитних ресурсів.

Методи оцінки кредитоспроможності підприємства.

Змістовий модуль 4

ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 2

Тема 10. Фінансовий аналіз на підприємствах

Інформаційне забезпечення зовнішнього і внутрішнього фінансового аналізу.

Аналіз фінансової результативності і ділової активності. Аналіз прибутковості капіталу і активів. Аналіз оборотності активів та прибутковості оборотів. Cash-flow аналіз та маржинальний аналіз фінансових результатів діяльності.

Аналіз фінансового стану. Аналіз платоспроможності. Аналіз структури капіталу та фінансової незалежності підприємства. Аналіз ліквідності балансу.

Тема 11. Фінансове планування на підприємствах

Завдання і форми фінансового планування на підприємстві. Стратегічне фінансове планування. Поточне фінансове планування. Оперативне фінансове планування.

Фінансові аспекти у плануванні виробничого і комерційного розвитку. Фінансові показники в бізнес-планах підприємств. Метод точки беззбитковості. Методи оцінки ризику в бізнес-планах.

Вимоги до фінансового планування на підприємствах державної форми власності і товариствах з часткою державної власності більше 50%.

Тема 12. Фінансова санація і банкрутство підприємств та організацій

Фінансова криза, неплатоспроможність і банкрутство. Фактори фінансової кризи на підприємстві. Методи оцінки ймовірності банкрутства. Неплатоспроможність і порушення справи про банкрутство. Критерії оцінки стадій неплатоспроможності. Основні етапи

процедури банкрутства. Порядок задоволення претензій кредиторів у ліквідаційній процедурі підприємства-банкрута.

Мета та порядок проведення санації підприємств та організацій. Класична модель фінансової санації. План фінансової санації. Заходи фінансової санації.

Види, форми і способи фінансової санації. Автономна і гетерономна санація. Чиста санація і санація залученням додаткового капіталу. Форми участі власників і кредиторів у санації. Санаційна реструктуризація активів і зобов'язань Санація шляхом організаційної реструктуризації.

Контроль навчальних досягнень

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість
1	Відвідування лекцій	1	4	4	3	3	4	4	3	3
2	Відвідування семінарських занять	1	4	4	3	3	4	4	3	3
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	3	15	3	15
4	Робота на практичних (семінарських) заняттях	10	4	40	3	30	4	40	3	30
5	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом				88		76		88		76
Максимальна кількість балів:			328							
Розрахунок коефіцієнта:			$328/60=5,467$							
Екзамен			40							
Загалом			100							

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I			
ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ І РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 1			
1	Тема 1. Сутність і організація фінансів підприємств	4	5
2	Тема 2. Фінансові ресурси (капітал) підприємств	5	5
3	Тема 3. Грошові розрахунки і грошовий оборот на підприємствах	5	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II			
ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ І РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 2			
4	Тема 4. Доходи і витрати підприємств та організацій	5	5
5	Тема 5. Формування і розподіл прибутку підприємств та організацій	5	5
6	Тема 6. Оподаткування підприємств та організацій	4	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III			
ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ ТА			

ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 1			
7	Тема 7. Фінансове забезпечення формування необоротних активів	5	5
8	Тема 8. Фінансові аспекти формування та руху оборотних активів	5	5
9	Тема 9. Кредитування підприємств та організацій	4	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 2			
10	Тема 10. Фінансовий аналіз на підприємствах	5	5
11	Тема 11. Фінансове планування на підприємствах	5	5
12	Тема 12. Фінансова санація і банкрутство підприємств та організацій	4	5
Разом		56	60

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль за результатами виконання контрольних (модульних) робіт передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь і навичок, які студент набув після завершення вивчення навчального матеріалу змістовного модуля з дисципліни. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в аудиторії.

Модульний контроль проводиться у формі контрольної роботи за кожним модулем. Контрольні (модульні) роботи включають тестування, відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань та ситуацій.

Сума балів, накопичених студентом за виконання модульних контрольних робіт свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни на конкретному етапі її вивчення.

Критерії оцінювання модульного контролю з дисципліни наступні:

20-25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, тестових та практичних завдань.

15-20 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

10-15 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

1-10 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Форми проведення та критерії оцінювання модульного контролю

Модулі	Теми дисципліни	Форма контролю	Максимальна сума балів
I	Теми 1, 2, 3 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
II	Теми 4, 5, 6 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
III	Теми 7, 8, 9 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
IV	Теми 10, 11, 12 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться у формі іспиту. Форма проведення є комбінованою. Тривалість проведення – 1 год. 20 хв. Максимальна кількість балів за відповіді на іспиті – 40 балів. Критерії оцінювання наступні: 20 балів – письмова відповідь, 5 балів – тестові завдання, 15 балів – розв'язання задачі.

До результатів екзамену додається сума балів поточного контролю – максимум 60 балів. І виставляється загальна рейтингова оцінка – максимум 100 балів.

Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Фінанси і фінансовий механізм підприємств та організацій. Цілі, завдання, функції і механізм управління фінансами підприємств та організацій.
2. Завдання організації фінансів та основні напрямки фінансової роботи підприємства. Фінансова звітність та вимоги до її складання.
3. Фінансові ресурси та джерела їх формування. Критерії оптимізації співвідношення власного і позичкового капіталу. Ефект фінансового важеля.
4. Порядок відображення активів та джерел їх формування в Балансі підприємства. Характеристика основних статей Балансу підприємства.
5. Функції власного капіталу та характеристика його складових за Балансом підприємства.
6. Формування статутного капіталу акціонерних товариств.
7. Безготівкові розрахунки та принципи і форми їх організації.
8. Вексельна форма розрахунків. Види векселів, особливості вексельного обігу.
9. Готівкові розрахунки та їх обмеження. Касова дисципліна на підприємствах.
10. Порядок оцінки руху грошових коштів.
11. Загальні принципи оцінки доходів і витрат підприємства. Класифікація доходів і витрат за видами діяльності та їх характеристика

12. Операційні доходи, їх класифікація і порядок визначення
13. Операційні витрати, їх класифікація і порядок визначення.
14. Порядок оцінки фінансових результатів діяльності підприємств та організацій (прибутків, збитків).
15. Порядок розподілу і основні напрями використання прибутку. Тезаврація прибутку. Виплата дивідендів та дивідендна політика підприємств.
16. Система оподаткування підприємств та організацій та основні види податків і зборів.
17. Податок на додану вартість – ставки оподаткування, база оподаткування, платники податку. Операції, що оподатковуються і не оподатковуються ПДВ.
18. Податкові зобов'язання платника ПДВ, податковий кредит.
19. Податок на прибуток та особливості визначення бази оподаткування.
20. Основні засоби і нематеріальні активи, їх класифікація та порядок вартісної оцінки
21. Порядок і методи нарахування амортизації основних засобів, інших необоротних активів.
22. Оренда і лізинг як форми залучення основних засобів, особливості їх обліку
23. Оцінка ефективності довгострокових капітальних інвестицій
24. Довгострокові фінансові інвестиції, їх класифікація та оцінка ефективності
25. Оборотні активи та порядок їх вартісної оцінки. Принципи оцінки ліквідності активів.
26. Фінансові аспекти управління запасами - нормування, вартісні оцінки запасів та їх руху.
27. Дебіторська заборгованість, її оцінка та засоби урегулювання. Резерв сумнівних боргів.
28. Сутність кредитування та види кредитів у фінансуванні діяльності підприємств. Оцінка ефективності залучення кредитних ресурсів.
29. Принципи банківського кредитування та форми їх реалізації.
30. Основні види банківського кредитування і банківських послуг кредитно-гарантійного характеру та їх характеристика
31. Облігаційне кредитування. Вимоги щодо емісії корпоративних облігацій.
32. Методи і показники аналізу фінансової результативності (прибутковості) і ділової активності.
33. Cash-flow аналіз та маржинальний аналіз фінансових результатів діяльності. Метод точки беззбитковості
34. Методи і показники аналізу платоспроможності і фінансової незалежності підприємств. Аналіз ліквідності балансу.
35. Завдання і форми фінансового планування на підприємстві та їх характеристика.
36. Фінансові показники та методи оцінки ефективності і ризику в бізнес-планах підприємств та організацій.
37. Фактори і ознаки фінансової кризи, методи оцінки ймовірності банкрутства і рівня неплатоспроможності підприємства-боржника.
38. Порядок порушення справи про банкрутство Цілі та основні етапи процедури банкрутства.

39. Ліквідаційна процедура підприємства-банкрута, порядок задоволення претензій кредиторів.

40. Мета та порядок проведення санації підприємств та організацій. Види, форми і способи фінансової санації. Санаційні заходи з реструктуризації активів, власного капіталу, зобов'язань, організаційної реструктуризації.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно А	100-90
Добре В Добре С	82-89 75-81
Задовільно D Задовільно E	69-74 60-68
Незадовільно FХ	36-59
Незадовільно F	0-35

Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 150 год., лекції – 28 год., семінарські заняття – 28 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 56 год., іспит – 30 год.

Модулі (назви, бали)	1. ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ І РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 1			2. ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ І РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 2			3. ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 1			4. ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ. ЧАСТИНА 2		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Лекції (теми, бали)	Сутність і організація фінансів підприємств та організацій	Фінансові ресурси (капітал) підприємств та організацій	Грошові розрахунки і грошовий оборот на підприємствах	Доходи і витрати підприємств та організацій	Формування і розподіл прибутку підприємств та організацій	Оподаткування підприємств та організацій	Фінансове забезпечення формування необоротних активів	Фінансові аспекти формування та руху оборотних активів	Кредитування підприємств та організацій	Фінансовий аналіз на підприємствах	Фінансове планування на підприємствах	Фінансова санація і банкрутство підприємств та організацій
Семінарські заняття (теми, бали)	Сутність і організація фінансів підприємств та організацій	Фінансові ресурси (капітал) підприємств та організацій	Грошові розрахунки і грошовий оборот на підприємствах	Доходи і витрати підприємств та організацій	Формування і розподіл прибутку підприємств та організацій	Оподаткування підприємств та організацій	Фінансове забезпечення формування необоротних активів	Фінансові аспекти формування та руху оборотних активів	Кредитування підприємств та організацій	Фінансовий аналіз на підприємствах	Фінансове планування на підприємствах	Фінансова санація і банкрутство підприємств та організацій
Самостійна робота	Самостійна робота 15 балів			Самостійна робота 15 балів			Самостійна робота 15 балів			Самостійна робота 15 балів		
Поточний контроль (вид, бали)	Модульна контрольна робота 1 25 балів			Модульна контрольна робота 2 25 балів			Модульна контрольна робота 3 25 балів			Модульна контрольна робота 4 25 балів		
Поточний рейтинг	Максимальна кількість балів - 328, коефіцієнт переведення у 60-бальну шкалу – 5, 467											
Підсумковий контроль	Екзамен 40 балів											
Загалом	100 балів											

Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Конституція України: за станом на 1 січ. 2017 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.:, 2017. – 62 с.
2. Господарський Кодекс: За станом на 1 січ. 2017 р. / Відомості Верховної Ради України (ВВР).- с. 144.
3. Податковий Кодекс [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://kodeksy.com.ua/podatkovij_kodeks_ukraini.htm
4. Закон України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності” [Електронний ресурс] // Відомості ВРУ. – 2007. - №29. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
5. Інструкція №7 “Про безготівкові розрахунки в господарському обороті України” від 02.03.1996 року.
6. Інструкція №3 “Про відкриття банками рахунків в національній та іноземній валютах” від 18.12.98 року.
7. Положення Національного банку України “Про кредитування” від 28.09.95 року.
8. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999. -№996-ХІУ // Бухгалтерія. –2001. -№5(420). –29січня. –С.13-17.
9. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій, затверджена наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 27.06.97 р., № 81.
10. Наказ Мінекономіки України “Про затвердження Положення про порядок складання річного фінансового плану державним підприємством” N 277 від 25.12.2000.
11. Наказ Фонду державного майна України “Положення про порядок складання та затвердження річного фінансового плану господарського товариства, у статутному фонді якого понад 50 відсотків акцій належать державі”, № 343 від 21.02.2002 р.
12. Наказ Мінекономіки України “Про Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства”, N 10 від 17.01.2001 р.
13. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку України.
14. Постанова Правління НБУ «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні у національній валюті», № 135 від 29.03.2001р. (зі змінами).
15. Постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні», № 72 від 19.02.2001 р. (зі змінами).

Додаткова

1. Архірєєєв С.І., Жмінська Л.А. Визначення економічної сутності оборотних коштів та джерел їх формування. – Вісник НТУ «ХП». – 2013 р. – № 21 (994). – с. 171–178.
2. Бандурка О.М. та ін. Фінансова діяльність підприємства – К.:Либідь, 2003.
3. Бердар М.М. Фінанси підприємств. Навч. посіб. – К. Центр учбової літератури. 2010. – 352 с.
4. Бержанір І.А., Вінницька О.А., Гвоздей О.Н. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства // Молодий вчений. – 2018. – № 2(54), лютий. – С. 682-686.
5. Білик М.Д., Бабяк Н.Д., Семенюк О.Б. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. К.: Центр “Методика-інформ”, 2003. – 201с.

6. Білик М. Д., Павловська О. В., та ін. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2006. — 592 с.
7. Бланк И. А. Стратегія і тактика управління фінансами. - К.: МП «ИТЕМ», 2007. —345 с .
8. Бровко Л.І., Фоврій Ю.В. Проблеми формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах // Молодий вчений. — 2016. — № 1(28). — Частина 1. — С. 23–25.
9. Василенко Л.П. Фінанси підприємства у схемах і таблицях. — К.:Дакор, 2007. - 344 с.
10. Вієцька О.В. гармонізація оподаткування прибутку підприємств в ЄС: досвід ля України // економіка промисловості. — 2015. — № 4(72). — С. 69-92.
11. Гайбура Ю.А., Загнітко Л.А. Фінансове прогнозування як елемент управління фінансовими ресурсами підприємства // Економіка і суспільство. — 2017. Випуск № 9. — С. 968-974.
12. Говорушко Т. А., Дем'яненко І.В., Багацька К.В. Управління фінансовою санацією підприємства: підручник. — К.: «Центр учбової літератури», 2013 р. — 400 с.
13. Гончаров В.М., Путінцев В.А Фінанси підприємств: Навч.посібник. Донецьк: ТОВ «Альматео», 2007.
14. Данілов О.А., Паєнтко Т.В. Фінанси підприємств у запитаннях та відповідях, Київ, 2011 р.
15. Добикіна О.К.,Рижков В.С. та ін. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навчальний посібник. — К.:ЦУЛ, 2007. — 208 с.
16. Должанський І.З., Загорна Г.О. та ін. Управління потенціалом підприємства. Навчальний посібник. — К.:ЦУЛ, 2006. — 362 с.
17. Дудар А.А., Вакульчик О.М., Аналіз та оптимізація структури капіталу з метою підвищення рівня фінансової стійкості підприємства // Молодий вчений. — 2018. — № 1(53), січень. — С. 582-589.
18. Колісник М.К., Ільчук П.Г., Віблій П.І. Фінансова санація і антикризове управління підприємством. Навчальний посібник для ВНЗ (рек. МОН України). К: Кондор, 2007 — 272 с.
19. Литвин І.С., Іващенко А.І. Шляхи удосконалення системи управління грошовими потоками // Інвестиції: практика та досвід. — 2017. — №2. — С. 51-56.
20. Любенко Н.М. Фінанси підприємств: Навчальний посібник, Київ; ЦУЛ, 2009 р.
21. Матвеева Н.В., Олійник В.М. Проблеми фінансового планування на підприємстві // Наука й економіка. — 2016. — № 1(41). — С. 57–61.
22. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств [текст] : підручник / О.О. Непочатенко, Н.Ю. Мельничук. — К. «Центр учбової літератури», 2013. — 503 с.
23. Падерін І. Д. Математичне моделювання та розрахунок операційного резервного фонду підприємства/ І. Д. Падерін, О. В. Лисенко // Фінанси України. — 2017. — № 8. — С. 116-126.
24. Парасій-Вергуненко І. М. Статичний і динамічний підходи до аналізу ліквідності та платоспроможності суб'єктів господарювання / І. М. Парасій-Вергуненко // Фінанси України. - 2017. - № 2. - С. 81-95.
25. Поддєрьогін А. М. та ін.. Фінанси підприємств: Підручник. — К. : КНЕУ, 2008 р.
26. Руда О.Л., Островська О.В. Санація і банкрутство підприємства в Україні // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання і практика. — 2016. — № 1. — С. 30-40.
27. Рудика В.І., Косарова І.П. Менькова Ю.В. Санація підприємства як чинник його фінансової захищеності // Економіка і суспільство. — 2017. — № 11. — С. 300-306.
28. Семчук І.В., Мазур В.Г. Шляхи підвищення ефективності управління витратами на підприємстві // Глобальні та національні проблеми економіки. — 2018. — Вип. 22. — С. 544-548.
29. Фінанси підприємств : навч. посіб. Частина 1 / Зенько В.В., Фурик В.Г., Вальдшмідт І.М. — Вінниця : ВНТУ, 2016. — 126 с.
30. Фінанси підприємств [Текст] : практикум / [уклад.: Л. Л. Гриценко, О. В. Дейнека, І. М. Крайніков] ; Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України”. — Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2011. — 93 с.

31. Фінанси підприємств: Практикум / В.Г. Фурик, І. М. Кулик. – Вінниця: ВНТУ, 2010. – 93 с.
32. Фінанси підприємств у схемах і таблицях [Текст] : практикум : у 2 ч. / Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України” ; [уклад.: Л. Л. Гриценко, О. В. Дейнека, І. М. Крайніков]. – Суми: ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2012. – Ч. 2. – 212 с.
33. Череп А.В. Фінансова санація та банкрутство суб’єктів господарювання. Підручник для ВНЗ (рек. МОН України), К., Кондор, 2006 р. – 380 с.
34. Шматковська Т.О., Демедюк Л.В., Ярощук Ю.В. До проблематики нормативно-правового забезпечення обліково-аналітичного процесу щодо оборотних активів підприємства // Миколаївський національний університет ім. В.О. Сухомлинського. – 2016. – Випуск 9. – С. 840–843.
35. Ясишена В.В., Пославська Л.І. Систематизація основних елементів управління грошовими потоками підприємства // Економічний простір. – 2016. – № 106. – С. 241–254.
36. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>
37. Офіційний сайт Національного банку України – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
38. Наукова періодика України – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal/>
39. Офіційний сайт Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича – Режим доступу: <http://www.library.univ.kiev.ua/>
40. Офіційний сайт наукової електронної бібліотеки періодичних видань НАН України – Режим доступу: <http://dspace.nbu.gov.ua/>